

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА РАДА

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ
www.lbi.gov.ua

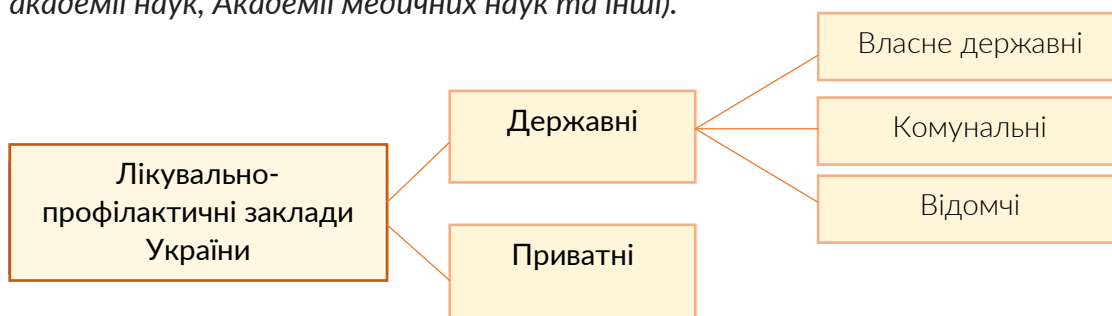

ПІДПОРЯДКУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНО- ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ МІНІСТЕРСТВАМ ТА ІНШИМ ВІДОМСТВАМ (ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ)

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-
дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Довідка: Лікувально-профілактичні заклади в Україні

Медичну допомогу в Україні надають 24,2 тис. державних та 3,5 тис. закладів недержавних лікувально-профілактичних закладів. До державних установ відносяться: (1) власне державні лікувально-профілактичні заклади, що підпорядковуються Міністерству охорони здоров'я; (2) комунальні лікувально-профілактичні заклади, що перебувають у комунальній власності та підпорядковуються органам місцевої влади місцевого самоврядування; (3) відомчі лікувально-профілактичні заклади, підпорядковані іншим міністерствам і відомствам (Міністерствам транспорту та внутрішніх справ, Службі безпеки України, Національній академії наук, Академії медичних наук та інші).¹

Лікувально-профілактичні заклади в країнах Європейського Союзу

➤ Загальна структура лікувально-профілактичних закладів країн ЄС

Система охорони здоров'я в країнах Європейського Союзу організована на трьох рівнях: (1) національному; (2) регіональному; (3) місцевому. Відповідно до форми власності, як і в Україні, розрізняють державні та приватні лікувально-профілактичні заклади. Також варто виділити медичні заклади, доступ до яких мають всі громадяни або окремі групи населення (наприклад госпіталі для військових).

➤ Лікувально-профілактичні заклади та міністерства країн ЄС

Держава	Лікувально-профілактичні заклади та міністерства
Королівство Іспанія	Міністерства оборони та Міністерство юстиції допомагають у забезпеченні своїх власних державних службовців медичним страхуванням. Міністерство оборони відповідає за мережу військових госпіталів, медичних центрів і аптек. Міністерство внутрішніх справ через Головне управління в'язниць відповідає за здоров'я у в'язницях. ²
Королівство Нідерландів	Лікувально-профілактичні заклади не підпорядковуються міністерствам

Королівство Норвегія	Лікувально-профілактичні заклади не підпорядковуються міністерствам
Королівство Швеція	Лікувально-профілактичні заклади не підпорядковуються міністерствам
Латвійська Республіка	<p>Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ та Міністерство юстиції мають свої власні бюджети охорони здоров'я на фінансування медичних послуг для певних груп населення. Міністерство оборони отримує бюджетні кошти для покриття послуг, що надаються військовослужбовцям. Міністерство також має власний медичний центр, де пропонується спеціалізована медична допомога для солдат.</p> <p>Міністерство внутрішніх справ має свою власну поліклініку. Проте, як зазначає ВООЗ, її послугами майже не користуються, оскільки віддається перевага загальним лікувально-профілактичним закладам. Міністерство юстиції відповідає за здоров'я у в'язницях.³</p>
Литовська Республіка	У 2001 році Міністерство юстиції створило Відділ охорони здоров'я в тюрмах, що відповідає за надання медичних послуг в усіх в'язницях. Діють так звані «паралельні системи охорони здоров'я», підпорядковані Міністерству оборони (для військовослужбовців), Міністерство внутрішніх справ (для поліції). Ці два міністерства співпрацюють із Міністерство фінансів, що надає кошти для засобів медико-санітарної допомоги. ⁴
Республіка Словенія	<p>Міністерство внутрішніх справ та Міністерство оборони забезпечують оплату платежів за медичне обслуговування для співробітників поліції і військовослужбовців.</p> <p>Міністерство юстиції відповідає за здоров'я у в'язницях.⁵</p>
Республіка Польща	<p>Міністерство національної оборони, Міністерство внутрішніх справ і адміністрації, Міністерство юстиції та Агентство внутрішньої безпеки мають свої амбулаторії здоров'я для надання медичних послуг своїм співробітникам, а також членам їхніх родин. Проте ці установи доступні для всіх застрахованих осіб.</p> <p>Послуги в галузі охорони здоров'я ув'язнених передбачені в установах, створених в рамках організаційних структур пенітенціарних установ Міністерства юстиції.⁶</p>
Угорщина	Угорська державна залізниця має свою власну комплексну систему надання послуг охорони здоров'я для залізничників та їхніх родин. (Постанова Уряду щодо надання медичних послуг 175/2007 та Закон «Про надання транспортних послуг»). Міністерство оборони має свої стаціонарні і амбулаторні установи для військових.

<p><i>Міністерство державного управління та юстиції</i> надає медичні послуги ув'язненим. Будучи частиною університетів, університетські лікарні потрапляють в сферу компетенції <i>Державного секретаріату з питань освіти</i>.⁷</p>
--

Висновки

У країнах Європейського Союзу, крім **Міністерства охорони здоров'я**, до системи надання медичних послуг також залучені **Міністерство оборони** (медичні послуги для військових); **Міністерство внутрішніх справ** (медичні послуги для поліцейських); **Міністерство юстиції** (медичні послуги для ув'язнених).

Специфіка ситуацій (*надзвичайні події, катастрофи*) та професій (*військові*) зумовлює наявність специфічних лікарень. Найчастіше такими закладами є госпіталі та військові медичні центри, де отримати медичні послуги можуть також усі застраховані громадяни. Як бачимо, у більшості країн Європейського Союзу наявність лікувально-профілактичних закладів для окремих груп населення не переходить у площину суто бюрократичної сфери. Проте є приклади країн, які мають частково схожу з Україною систему підпорядкування медичних закладів міністерствам та відомствам:

- У **Словенії, Іспанії, Латвії** немає лікувально-профілактичних закладів, які підпорядковуються міністерствам. Натомість міністерства забезпечують своїх працівників страховими полісами; у деяких випадках оплачують медичні послуги (наприклад для військових).
- У **Польщі** *Міністерство національної оборони, Міністерство внутрішніх справ і адміністрації, Міністерство юстиції та Агентство внутрішньої безпеки* мають амбулаторії здоров'я для надання медичних послуг своїм співробітникам, а також членам їхніх родин. Ці установи доступні для всіх застрахованих осіб ([Акт «Про охорону здоров'я»](#)).
- Лише в **Угорщині** [Державна залізниця](#) має свою власну комплексну систему надання послуг охорони здоров'я для залізничників. *Міністерство оборони* має свої стаціонарні і амбулаторні установи для військових.

Список використаних джерел

1. Досвід країн Європи у фінансуванні галузі охорони здоров'я [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/virtual_library/14_reviewbook_uk.pdf

2. Health Systems in Transition: Spain [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/spain25062012/livinghit.aspx?Section=2.1%20Overview%20of%20the%20health%20system&Type=Section>
3. Health Systems in Transition: Latvia [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/latvia08052014/livinghit.aspx?Section=2.1%20Overview%20of%20the%20health%20system&Type=Section>
4. Health Systems: Lithuania [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/lithuania14112013/livinghit.aspx?Section=2.1%20Overview%20of%20the%20health%20system&Type=Section>
5. Health Systems in Transition: Slovenia [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/slovenia25062012/livinghit.aspx?Section=2.1%20Overview%20of%20the%20health%20system&Type=Section>
6. Health Systems in Transition: Poland [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/poland27012013/livinghit.aspx?Section=3.6%20Other%20financing&Type=Section>
7. Health Systems in Transition: Hungary [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.hspm.org/countries/hungary25062012/livinghit.aspx?Section=2.1%20Overview%20of%20the%20health%20system&Type=Section>

Інформацію підготувала Анастасія Паршикова,
аналітик ЄІДЦ.